

Agustí Ensesa Bonet

Gin Master.
Escola de
Tastavins
del Gironès.

Gintònic

Hendrick's

Gin

És una ginebra escocesa de molt alta qualitat. No puc dir que una ginebra sigui millor que una altra. Són senzillament diferents. La Hendrick's és una ginebra única molt valorada per un grup exclusiu de persones que té cada vegada mes adeptes a tot el món. Organolèpticament, juntament amb les notes clàssiques de la ginebrera hi trobem notes florals de roses i d'herbes amb matissos de cítrics com la

taronja amarga. Elaborada amb alambics Carter-Head, construïts el segle XIX que han estat restaurats al seu estat original. Enlloc de portar a ebullició els seus ingredients, se'ls banya a vapors. La seva destil·lació és més tranquil·la i suau. Durant la infusió també s'utilitzen pètals de roses de Bulgària i cogombre holandès.

Presentació en ampolla singular molt fosca. Preu aproximat: 26 euros. La destil·leria elabo-

radora, William Grant & Sons, està situada a Ayrshire, a Escòcia. Per a l'elaboració del Gintònic perfecte recomanem la tònica Fever-Tree i afegir-hi rodanxa de cogombre i pètals de rosa, tal com recomana Dolors Segarra, gerent de Vins i Licors Grau, distribuïdors de la marca. Per a més informació a www.graunonline.com i www.girovi.cat.

Col·leccionisme

Tornen els llibres

La bibliofília recupera actualitat amb l'inici d'un nou curs escolar

Xavier Romero

El mes de setembre, quan s'inicia un nou curs escolar i quan els altres nivells de l'ensenyament, inclosos l'universitari, també escalfen motors per a una imminent posada en escena –amb l'afegit a més a més d'una nova invasió de col·leccionables a les llibreries i quioscos–, torna a estar d'actualitat d'alguna manera la bibliofília, sens dubte una de les varietats del col·leccionisme popular més cultural i formativa.

Els col·leccionistes curiosos i nostàlgics amants dels llibres, segurament que treuran aquests dies la pols a més d'un exemplar d'aquells volums amb què, en dècades pretèrites, els petits i ja no tan petits complien els primers cursos de la seva vida escolar. Aquells compendis de matèries i obres enciclopèdiques que, amb la sola ajuda dels professors i només mostrant un mínim interès deparaven una cultura general molt acceptable, vertadera base en alguns casos per emprendre nous reptes acadèmics, i en altres casos per moblar-se el cap amb uns coneixements que serveixen per enriquir d'allò més el personal.

Als mercats de carrer i a les llibreries de vell es poden trobar aquells llibres que la gent de mitjana edat encara recordarà; unes obres de text que apareixerien fins a la dècada dels setanta, si fa no fa, i que tot i l'element doctrinari, tant quant a política com a religió, inherent a qualsevol societat no democràtica, complien de manera digna amb l'aportació d'uns coneixements bàsics i universals.

Tot repassant aquells entranyables llibres, veiem com la majoria d'ells, tant aquí a Catalunya com a la resta de l'Estat, procedien de l'Editorial Dalmau Carles, Pla, S.A., amb domicili social a Girona i a Madrid. Bon nombre dels títols van ser escrits o dirigits per Joaquim Pla Cargol i Josep M. Pla Dalmau, als quals s'incorporaria posteriorment de manera especial pel que fa als gravats Joaquim Pla Dalmau. Aquests exemplars són a hores d'ara prou cercats i desitjats per la qualitat de les presentacions, les il·lustracions i el sentit de síntesi en totes les matèries ofertes.

L'Enciclopèdia Escolar *Estudio*, apareguda a finals dels 50, oferia un llibre verd per a segon cycle d'ensenyament elemental, un de blau per al cycle següent, entre d'altres. Com era preceptiu, a la contraportada i en els crèdits apareixia el *Nihil obstat*, signat pel censor Buena-

ventura Verdaguer, pvre.; José, bisbe de Girona, i el doctor José M. Taberner, canonge. Els textos eren aprovats pel Ministeri d'Educació Nacional, i bona part del seu contingut era una clara exaltació patriòtica i religiosa.

Una altra obra important i força completa a través de 1.556 pàgines va ser l'apareguda l'any 1967 amb el títol de *Enciclopedia autodidáctica*, amb 1.300 pretits gravats, làmines a tot color i mapes. Interessants, igualment, són les obres de la sèrie «Junior», amb un cinquè llibre corresponent al primer curs d'Iniciació Professional –libro para varones– amb aquest índex que traduïm: Llengua espanyola, Ortografia, Iniciació a la Literatura, Aritmètica, Geometria, Història d'Espanya, Biografies, Ciències Naturals, Educació Religiosa, Nocions de Dret, Formació Política, Educació Social, Professions, i Cançons.

S'editaríen, així mateix, exemplars de nivell superior i de monogràfics com *Las Ciencias físico-naturales en la escuela*, *Estudio* –grau d'iniciació professional industrial i artesana–; d'aritmètica, comptabilitat i alguns d'altres de simple lectura.

Hi il·lustrem amb un gravat aparegut al butlletí dels mestres impressors de París, que mostra un antic taller d'impremta.

Gironins del segle XIX

Narcís Masó Valentí

Una de les coses que més li agradava era escoltar als seus germans. Sempre tenien tantes ganes de fer coses importants que s'acabava encomanant del neguit d'aquells que volen deixar empremta en aquest món.

Narcís Masó Valentí va néixer a Girona el 1890 en el si d'una de les famílies més importants per la història de la ciutat. Dos dels seus germans grans eren el polític i advocat Santiago i l'arquitecte i poeta Rafael. De tot el que van fer, es pot remarcar que el 1899 fundaren el *Diari de Girona*, quan Narcís tenia 9 anys. El petit dels Masó va dedicar-se a la pintura, però combinat amb un creixent interès per la pedagogia arran de la seva relació amb Alexandre Galí. Tots dos van coincidir a l'escola Vallparadís de Terrassa, un centre creat pels empresaris locals i destinat als fills de la burgesia, on es van portar a terme innovacions pedagògiques que el van convertir en un referent. Bona prova d'això és que Galí fou cridat per Prat de la Riba per desenvolupar la política educativa de la Mancomunitat. La dictadura de Primo de Rivera va posar punt final a l'autogovern català. Aleshores, Galí va crear l'escola Blanquerna i Narcís Masó va marxar a l'estranger per escapar de la repressió del règim. Gràcies al suport de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ho va aprofitar per fer una estada a Ginebra, que aleshores era tot un referent en pedagogia. De tornada a Catalunya, va col·laborar amb l'Ateneu Polytechnicum, entitat fundada per professors destituïts de l'Escola Industrial de Barcelona pel seu tarannà catalanista. Entre les iniciatives de l'Ateneu hi havia la promoció de la música mitjançant l'Associació Obrera de Concerts dirigida per Pau Casals. El 1927, Masó va participar en la fundació dels Minyons de Muntanya, inspirats en el moviment escolta, i amb el màxim apogeu a la República.

Els Masó eren una família catalanista, catòlica i conservadora, amb certes connexions amb el noucentisme, sobretot Rafael a través de l'arquitectura. Entre els seus treballs més coneguts hi ha la urbanització de S'Agaró iniciada el 1924. Aquell espai encara ara és un dels més bonics de la Costa Brava. Malauradament, va morir el 1935 i no va veure com es completava la seva obra. Aquell any el seu germà Narcís es va fer càrrec de l'escola de S'Agaró. Per desgràcia, l'esclat de la guerra va aturar-ho tot perquè els revolucionaris van empresonar el mestre. Un cop alliberat, va treballar a Granollers i durant el franquisme va col·laborar amb Acció Catòlica de Girona. Narcís Masó Valentí va morir el 1953, quan tenia 63 anys.

Xavier Carmaniu Mainadé
Historiador
i periodista